

Nyhedsbrevet januar 2019 fra Selskabet for Samtale og Supervision i Almen praksis orienterer om afholdte og kommende aktiviteter i selskabet og internationalt. Vi håber det har interesser for både medlemmer og andre interesserede.

Indhold:

[Vigtige datoer](#)

[Referater og anmeldelser](#)

[Invitation](#)

[Vigtige datoer:](#)

Fredag d.5.4.2019 Forårsseminar med Peter Ramsing, Liselund

11. – 15.9. 2019 21st International Balint Federation Congress will take place in Porto, Portugal

[Referat fra 5. workshop med supervision af supervision, Liselund, Slagelse d. 23/1-2018.](#)

I indbydelsen blev det beskrevet således:

Til efterårets supervisionsworkshop har vi inviteret Lars Bo Jørgensen og Hanne Larsson, begge uddannede psykologer og supervisorer tilknyttet Institut for Gruppeanalyse (IGA). Dette ud fra et ønske om at have særligt fokus på gruppeprocesser. Vi ser på de dynamiske faktorer i individet, i supervisionsrelationen og i supervisionsgruppen. Disse faktorer kan både opleves og fungere som forstyrrende elementer og som kilder til informationen om supervisionsmaterialet og om supervisor/terapeut. Det betyder, at vi inddrager associationer, mentalisering, psykisk forsvar, parallel processer og det ubevidste. Metoden er nysgerrig undersøgelse, hypotesedannelse og refleksion.

I gruppeanalytisk supervision har supervisionsgruppen en særlig betydning, hvor fænomener som resonans og spejling er med til, at supervisanden får en større forståelse af behandlingsrelationens problematiske- såvel som ressourcefyldte sider. Det bliver således en undersøgelse af, hvad der "siges og ikke siges" og en undersøgelse af, hvordan kommunikationsprocessen kan (gen)etableres). Supervisionsgruppens flere "ører og stemmer" giver mulighed for nuancering og overblik i sin helhed.

Hanne Larsson og Lars Bo Jørgensen indledte med kort gennemgang af de teoretiske delelementer og gruppeprocesser, der er i spil i en supervision og i en supervision af supervisionen, når det er en til en supervision, og når det er gruppesupervision. De genopfriske de mange psykodynamiske faktorer, der er i spil i individuel og i gruppesupervision. Der var god tid til at deltagerne kunne komme med både spørgsmål, men specielt kunne relatere det teoretiske stof til det virkelige liv med div eksempler.

Herefter gennemførte vi 2 supervision af supervision i fishbowl. Den ene case var individuel supervision af en kollega, og den anden case var supervision fra en supervisionsgruppe.

Begge seancer gav mange eksempler på den netop opfriskede teori, som blev så levende, brugbar og vigtig. Der var tid til at se på de mange lag og/eller parallelprocesser, der kommer i spil, hvor også 'gruppen' uden for fishbowl'en blev inddraget. Jeg vil også fremhæve, hvor forbilledeligt Hanne og Lars sammen med gruppen fik tydeliggjort, at i det vanskelige, det obstruerende, det forstyrrende, i 'det rådne æg' etc. har vi netop mulighed for at finde energien, ressourcerne, sagens kerne, vejen videre frem....

Ved dagens ende var forsamlingen opløftet og beriget af de mange indtryk, og igen måtte vi sande, at vi bliver ved med at lære og synes, det er skønt, at have tid til at 'lege' med vores fag. Her er et rum til 'langsommelighed' med nydelsen af samvær, relation og refleksion.

Vi vil opfordre interesserede i at deltage i næste efterår workshop med supervision af supervision samt være opmærksomme på selskabets forårsseminar med børnepsykiater Peter Ramsing.

Chantal Teisen-Simony

Referat fra kursus: "Developing Educational Supervisors", London, ved John Launer .

Efter mødet med John Launer ved vores forårsseminar 2018 blev jeg interesseret i at stifte lidt nærmere bekendtskab med hans arbejdsmetode. John Launer har tidligere været praktiserende læge, startede op som Balint-supervisor midt i 1990'erne, hvor han oplevede faldende interesse hos de praktiserende læger og fandt inspiration hos familierapeuterne i Nord-Italien, som i deres arbejde med familierne søgte at etablere reflektive spørgsmålsmodeller.

I praksis betyder Launers metode, at supervisanten fortæller sin historie, der er udpeget en supervisor og en co-supervisor blandt gruppedeltagerne og så er der jo restgruppen, som sidder og hører supervisantens historie. Ideen er nu, at gruppen, efter at have hørt historien, evt. kan stille et par ekstra spørgsmål; de sidder og overvejer deres opfattelse og oplevelse af historien og hvad der har inspireret dem til gerne at ville vide mere, om det der er foregået. Man forsøger at udarbejde spørgsmål af åben karakter, korte, som har med historien at gøre. Disse spørgsmål serveres så for supervisor (som jo er gruppemedlem), som overvejer med sin co-supervisor om spørgsmålene er okay; stillet på en passende nænsom måde, om de er stillet på en åben måde, om de synes de kan få betydning for den videre udvikling af historien og om spørgsmålene egner sig til at blive stillet til supervisanten. Spørgsmålene stilles herefter til supervisanten, som får lov at udvikle sin historie videre omkring det givne spørgsmål til dels dirigeret af supervisoren.

Gruppesupervisorens job er, at være moderator for hele processen, at hjælpe den igang, at hjælpe forståelsen for processen igang og sikre at de forskellige proces-dele, som beskrevet, foregår på en god og ordentlig måde.

Så: Maj 2018 gik turen til London på Skt. Marys Hospital (tæt ved Paddington), hvor der var et kursus i "Developing Educational Supervisors". Det betød, at en del af kurset egentligt slet ikke handlede om Launers metode, men om uddannelsessupervision i bred almindelighed. Der var et par praktiserende læger fra England, der var en praktiserende læge fra Sverige og derudover var der nogle læger fra hospitalet, som altså var ved at tage den her uddannelse. Det var nødvendigt for Launer, at lave et par specielle session fokuseret på supervisionsmetoden, som han selv kalder for "narrative based supervision". Metoden har udviklet sig over de sidste 20 år i England og bliver efter sigende brugt en hel del. Ideen med det narrative er, at den der fortæller historien har sin egen opfattelse af det fortalte, og den der hører det fortalte får sin oplevelse af det fortalte og det er i spænderummet herimellem at åbningen og udviklingen af historien kan udfolde sig. Altså i respekten for, at det fortalte kan give forskellig mening til forskellige mennesker og ved

at få disse meninger og opfattelser omformuleret til håndterbare åbne spørgsmål, som supervisanten får lov at udbrede sig om, hvilket giver mulighed for at historien kan komme videre.

Heri ligger den gensidige forståelses usikkerhed, altså: det jeg forstår, hvordan forstår du det og forstår jeg, hvordan du forstår det etc. etc.

Nogle af principperne er at det **?IKKE?** hjælper: at give råd, at søge efter løsning, at komme med tolkninger; men at det hjælper med spørgsmål fra overraskende vinkler, som kan handle om hvad et givent gruppemedlem opfatter som vigtigt.

Genbrug spørgsmålet, udvid emnet, men undgå tolkninger og sørg for at fastholde din neutralitet, bliv i patientens område og filtrer dine egne ting fra. Målet er ikke løsninger, målet er - så ydmygt som muligt - at finde åbninger i historien. Der blev talt en del om dekonstruktion, hvilket jeg forstår som, at man piller det fortalte lidt fra hinanden inden man danner sine hypoteser, hvilket jo er et derivat fra Milano-skolen, hvor man gjorde klart at det er umuligt i en hvilken som helst samtale, ikke at forme ideer i sit eget sind om årsager, forklaringer, begrundelser, tolkninger omkring de ting, den anden person beskriver. En af mange essenser heraf er at: "according to this approach any hypothesis is only as good as the quality and accuracy of the questions that it generates".

Et andet element af dette er cirkulariteten, som går ud på at danne en lukket cirkel af spørgsmål, svar, spørgsmål, svar, spørgsmål, men på "the Launer way". Der er blevet leveret lidt forskelligt inspirerende skriftligt materiale og jeg har valgt at begynde at arbejde den her metode noget af tiden i den supervisionsgruppe, jeg arbejder med for øjeblikket af unge praktiserende læger. Jeg synes, at det er inspirerende, fordi strukturen ved mødet, i den sag hvor vi arbejder på den her måde, stiller nye krav til de unge læger, som jo ikke er opfyldt af hele vores "Balint-agtige" tænkemåde, omkring mødet mellem læge og patient, patientens rolle, lægens rolle osv. Jeg har tænkt at forfølge metoden, når mulighed gives og forsøger at lokke nogle seminarer om metoden ud af John Launer.

Til inspiration Torben Mahneke

Anmeldelse : IBF Leadership Conference – Helsinki 28.-30. September.

Det 4. i rækken af Leadership-seminarer, arrangeret af Det Internationale Balintselskab IBF som biennaler, startende ud i København i 1912 fandt sted i den Finske Bugt på en lille halvø i skærgården udfor Helsinki. En "Task Force" på 5, hvor Tove Mathiesen nu har overtaget formandskabet efter Andrew Elder, står for planlægning og afvikling af arrangementet, denne gang i samarbejde med det finske Balintselskab.

Der deltog ca. 60 balintgruppe-ledere fra de fleste af medlemslandene. Flest fra USA, Israel og Vesteuropa, men Østeuropa var pænt repræsenteret og også Oceanien var med. Fra Danmark deltog undertegnede og 2 bestyrelsesmedlemmer sammen med Tove. Vi ankom i september sol og havde ikke problemer med at akkommodere os til et temperaturfald på 10 grader og den første nattefrost. Sofia Cultural Center, som var vores bo- og mødested, er opstået ud af et græskkatolsk kloster og ligger smukt i skærgården.

Grundlæggeren, Biskop Ambrosius fortalte lørdag morgen om det finske folk, hvis sprog, historie og de 1 pct. finner, der bekender sig til den græskkatolske tro, vidner om den mere end 2000 år gamle trafik igennem Østeuropa til Miklagaard og det gamle Grækenland. Gulvet i messerummet var belagt med kakler fra Athosbjerget i Grækenland.

Temaet **Bridges and Boundaries in Balint Group Leadership** blev introduceret fredag eftermiddag og fastholdt i de efterflg. 4 gruppesessioner med Balint-supervision – observeret og efterflg. faciliteret og behandlet i gruppen af 2 gennemgående facilitatorer. Grupperne var – som altid i international sammenhæng – af en størrelse på 12-14 personer og med både leder og co-lederfunktion. Undertegnede

havde fornøjelsen af såvel at optræde som Supervisand/sagsfremlægger og som Gruppeleder, og udbyttet var derfor dobbelt op og meget stort.

Tove rundede flot af i plenum, og vi ser nu frem til næste biennale i september 2020 – formentlig i Beograd, Serbien.

Gunnar Axelgaard

Anmeldelse : **Michael Balint anno 2017**

Læs Helena Nielsen og Annette Davidsens spændende statusartikel, publiceret i UfL 2018.

Den er vedhæftet mailen med nyhedsbrevet. Kan også læses i Ugeskrift for Læger 2018;180:V01180028

Invitation : Fredag D. 5. APRIL 2019 kl.9.30-17.00 PÅ LISELUND I SLAGELSE

Forårsseminar med Børne- og ungdomspsykiater Peter Ramsing

Temaet for seminaret er samtalen med barnet, den unge og familien

Peter Ramsing vil være oplægsholder om formiddagen omkring emnet. Herefter vil der være gruppediskussion og supervisionsgrupper.

Hvordan møder vi som læger barnet, den unge og familien og opnår en relation som kan bringe os i stand til at forstå, hvad det underliggende problem handler om. Hvornår og hvordan skal vi handle, når vi får kendskab til et barn- eller en ungs mistriksel? Hvad er vores rolle i det?

Peter Ramsing er Speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri, overlæge på Center for Spiseforstyrrelser & Psykoterapeutisk overlæge, Børne- og ungdomspsykiatrisk Afdeling, Århus Universitetshospital.

Han er desuden Specialist og supervisor i psykoterapi

Diplomeret Gruppeanalytiker, IGA Oslo og Træningsanalytiker

Tid og sted: Fredag d.5.4.19 kl.9.30-17.15 På Liselund Kursuscenter, Slotsalleen 44, Se www.liselund.dk

Tilmelding: til sekretær Annette Gehrs , asg@dsam.dk senest d.5.3.19. Skriv

forårsseminar” i emnefeltet. Betaling til SSSAP, reg. nr 6771 konto 6277531 deltager navn

Målgruppe: Praktiserende læger, uddannelses læger til praksis eller psykiatri . Psykiatere m, børnepsykiatere og psykologer.

Pris: 2800 kr for medlemmer, 3200 kr for Ikke-medlemmer, 1900 kr for yngre læger.

Kurset forventes godkendt af efteruddannelsesfonden. Frokost er inkluderet